

Hallituksen esitys eduskunnalle

**LAIKSI PERUSOPETUSLAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI
PYKÄLÄT JA RINNAKKAISTEKSTIT**

1.

Laki

perusopetuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan perusopetuslain (628/1998) 16, 16 a, 17 ja 17 a §, *muutetaan* 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 4 a §:n otsikko ja pykälä, 9 §:n 2 momentti, 18 §, 26 a §:n 2 momentti, 27 §, 30 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §, 42 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 46 §:n 1 momentti, ja 48 b §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 9 §:n 2 momentti, 26 a §:n 2 momentti ja 33 §:n 1 momentti laissa 1216/2020, 4 a § laissa 1267/2013, 18 § ja 31 §:n 1 momentti laissa 477/2003, 30 §:n 1 momentti, 39 § ja 48 b §:n 1 momentti laissa 642/2010, 42 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 163/2022 ja 46 §:n 1 momentti laissa 716/2022, sekä *lisätään* uusi 18 a §, uusi 4 a luku, lailla 687/2021 kumotun 20 a tilalle uusi 20 a ja 20 b – i §, uusi 40 §:n 3 momentti ja lailla 1216/2020 kumotun 42 §:n 1 momentin 5 kohdan tilalle uusi 5 kohta seuraavasti:

1 §

Soveltaisala

Lisäksi laissa säädetään pääsääntöisesti oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna annettavasta esiopetuksesta, maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta sekä aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Jos tämän lain mukaista esiopetusta järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) 1 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa päiväkodissa tai perhepäiväkodissa, esiopetukseen sovelletaan lisäksi, jollei tässä laissa tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä, mitä varhaiskasvatuslaissa tai sen nojalla asetuksella säädetään. Tämän lain 18 ja 20 i §:ää ei sovelleta esiopetukseen.

4 §

Velvollisuus järjestää perusopetusta ja esiopetusta

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3

momentissa tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille sekä perusopetusta lapsille, joiden perusopetus on päätetty aloittaa 27 §:n nojalla vuotta säädettyä aikaisemmin. Kunnan velvollisuus järjestää perusopetusta lakkaa oppilaan päättäessä perusopetuksen suorittamisen siten kuin 26 §:n 1 momentissa säädetään. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitettut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti.

4 a §

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Tässä pykälässä tarkoitetulle esi- tai perusopetuksessa olevalle oppilaalle annetaan opetusta, jolla on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävä sekä oppilaan hoitotavoitteita tukeva kokonais-kuntoutuksellinen tavoite. Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa tämän lain 6 tai 28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa, johon oppilas on otettu. Sairaalan toimintayksikön sijaintikunta on kuitenkin velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista. Hoidosta vastaavan sairaalan toimintayksikön sijaintikunta on velvollinen järjestämään myös muulle kuin sairaalassa erikoissairaanhoidossa potilaana olevalle oppilaalle opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua, jos opetuksen järjestäminen muutoin ei ole tämän tai muun lain mukaisista tukitoimista huolimatta oppilaan edun mukaista. Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) tarkoitettu erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää opetusta erikoissairaanhoidossa olevalle oppilaalle.

Sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan on lisäksi järjestettävä konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua oppilaan omassa lain 6 tai 28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa. Palvelua on järjestettävä sellaisissa tilanteissa, joissa tarvitaan vaativaa monialaista osaamista ennaltaehkäisevien tai korjaavien toimenpiteiden suunnittelemiseksi tai tekemiseksi myös muille kuin erikoissairaanhoidossa oleville oppilaille. Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989) tarkoitettu erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua.

Oppilaan opetuksen järjestäjän tulee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan kanssa moniammatillisessa yhteistyössä sopia konsultatiivisesta sairaalaopetuspalvelusta ja järjestää siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi oppilaan siirtyessä 1 momentissa tarkoitettuun opetukseen ja takaisin. Mikäli oppilaan opetuksen järjestäjä on muu kuin oppilaan hoidon aikainen kotikunta tai kotikunnattoman oppilaan asuinkunta, myös oppilaan kotikuntaa tai asuinkuntaa tulee kuulla. Oppilaan tulee voida 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien lakattua palata siihen opetukseen, johon oppilas osallistui ennen siirtymistään 1 momentissa säädettyyn opetukseen.

Hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta ja oppilaan opetuksen järjestäjä sekä oppilaan kotikuntalain mukainen kotikunta taikka kotikunnattoman oppilaan asuinkunta sopivat yhdessä tässä pykälässä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä oppilaalle kuultuaan ensin oppilasta, tämän huoltajia tai muuta laillista edustajaa, oppilaan opetuksen järjestäjää sekä oppilaan oppilashuollosta vastaavia henkilöitä. Mikäli sopimukseen ei päästä, päätöksen tekee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta.

Erikoissairaanhoidossa oleva oppilas on oikeutettu 32 §:n 1 momentin mukaiseen ilmaiseen kuljetukseen tai riittävään avustukseen osallistuessaan tämän pykälän mukaiseen opetukseen.

9 §

Opetuksen laajuus

Esiopetus kestää yhden vuoden. Esiopetus voi oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille sekä asianomaisen ministeriön luvalla jäljempänä 10 §:n 4 momentissa tarkoitetussa vieraskielisessä opetuksessa kestää kaksi vuotta.

18 §

Perusopetuksen oppimäärän suorittamatta jättäminen tai perusopetuksen järjestäminen muutoin

Oppilas voi jättää suorittamatta perusopetuksen oppiaineen oppimäärän tai vuosiluokan oppimäärän, jos oppilas on osoittanut, että hänellä on joltakin osin ennestään perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot tai oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle aikaisemmat opinnot huomioon ottaen kohtuutonta.

Opetuksen järjestäjä tekee päätöksen oppimäärän suorittamatta jättämisestä huoltajan hakemuksesta.

Lisäksi oppilaan opetus voidaan painavasta syystä järjestää osittain toisin kuin tässä laissa säädetään.

18 a §

Opiskelun poikkeava järjestäminen aikuisten perusopetuksessa

Aikuisten perusopetuksessa opiskelu voidaan järjestää toisin kuin tässä laissa säädetään, jos:

- 1) perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta; tai
- 2) se on perusteltua opiskelijan sairauteen, vammaan tai muuhun terveydentilaan liittyvistä syistä.

Opiskelija voi tehdä opetuksen järjestäjälle hakemuksen poikkeavista opetusjärjestelyistä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Alle 18-vuotiaan opiskelijan osalta hakemuksen voi tehdä huoltaja tai muu laillinen edustaja. Opetuksen järjestäjän on tehtävä hallintopäätös poikkeavista opetusjärjestelyistä.

4 a Luku

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki ja perusopetuksen oppimäärästä poikkeaminen

20 a §

Oppilaan oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan tai osallistua opetukseen on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena ennakoivia ja oppilaskohtaisia tukitoimia. Tukitoimien tarkoituksena on turvata se, että kaikki oppilaat voisivat saavuttaa perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia opinnoissaan etenemisessä tai opetukseen osallistumisessa, on oikeus tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä.

Oppilaalla, jolla ei ole riittävää opetuskielen taitoa perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi, on oikeus opetuskielen tukiopetukseen.

Oppilaalla, jonka opinnot eivät ennakoivista tukitoimista huolimatta etene, tai jolla on ennakoivista tukitoimista huolimatta vaikeuksia osallistua opetukseen, on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin.

Jos oppilas ei oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta kykene suoriutumaan opinnoistaan, voidaan perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poiketa 20 h §:n nojalla. Oppimäärästä tai tavoitteista poikkeaminen on viimesijainen toimi, jota ennen oppilaan tulee saada ennakoivia sekä oppilaskohtaisia tukitoimia.

20 b §

Ennakoivat tukitoimet ja niiden järjestäminen

Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja järjestettävä ennakoivia tukitoimia osana koulun perustoimintaa. Ennakoivia tukitoimia toteutetaan lähtökohtaisesti ryhmämuotoisena ja niitä on annettava suunnitelmallisesti. Ennakoivien tukitoimien toteuttaminen edellyttää opettajien välistä yhteistyötä ja konsultaatiota.

Ennakoivia tukitoimia ovat opettajan antama ennakoiva tukiopetus ja opetuskielen tukiopetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään 0,127 opetustuntia/koulun oppilas viikossa ryhmässä annettavaan ennakoivaan tukiopetukseen, erityisopettajan antamaan opetukseen ryhmässä ja opetuskielen tukiopetukseen.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin ennakoivista tukitoimista.

20 c §

Oppilaskohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen

Oppilaalla oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos ennakoivat tukitoimet ovat riittämättömiä. Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttaminen edellyttää opettajien välistä yhteistyötä ja konsultaatiota.

Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat oppilaskohtainen säännöllinen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä tai pienryhmässä, erityisluokanopettajan antama opetus erityisluokassa tai 31 §:n nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.

Oppilaskohtaiset tukitoimet järjestetään 20 d §:n mukaisen arvion ja 20 e §:n mukaisen päätöksen perusteella oppilaan etu huomioon ottaen ensisijaisesti oppilaan omassa 6 tai 28 §:ssä tarkoitettussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa.

Jos muu opetuksen järjestäjä kuin kunta ei järjestä oppilaskohtaisia tukitoimia, päätöksen oppilaskohtaisista tukitoimista tekee opetuksen järjestäjän esityksestä oppilaan asuinkunta.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin oppilaskohtaisten tukitoimista.

20 d §

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa on selvittävä ja kuvattava 20 c §:ssä tarkoitettu oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve, opintojen etenemisen tilanne, aiemmat tukitoimet ja oppilaan edun mukaiset oppilasta parhaiten tukevat tukitoimet.

Osana tukitoimien tarpeen arviointia selvitetään myös tukitoimien lisäksi mahdollinen tarve 20 h §:ssä tarkoitetusta oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle. Lisäksi oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi tehdään, kun järjestetään 20 i §:n mukaisesti opetusta oppilaille, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite.

Oppilaille annettavien tukitoimien tarpeen arvioinnin tekevät oppilaan opettajat. Tarvittaessa tukitoimien tarpeen arviointiin osallistuvat opettajien lisäksi opiskeluhuollon ammattilaiset tai muut asiantuntijat.

Oppilaan omat mielipiteet on selvittävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla. Oppilaan huoltajille tai muulle lailliselle edustajalle on annettava mahdollisuus osallistua oppilaan tukitoimien tarpeen arviointiin.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin tukitoimien tarpeen arvioinnista.

20 e §

Tukea koskeva päätös

Opetuksen järjestäjän on tehtävä kirjallinen päätös joko 20 c §:ssä säädettyistä oppilaskohtaisista tukitoimista, 20 h §:ssä säädetystä perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tai 20 i §:ssä säädetystä opetuksen järjestämisestä oppilaille, jolla on vamma, sairaus tai muu toimintakyvyn rajoite. Päätös tehdään 20 d §:ssä säädetyn arvioinnin mukaisesti viipymättä.

Päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

20 f §

Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamista koskeva suunnitelma

Oppilaskohtaisia tukitoimia koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi on laadittava tukitoimien toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelman laativat oppilaan opettajat. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaan ja huoltajan tai tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa.

Suunnitelmasta on käytävä ilmi oppilaskohtaisia tukitoimia koskevan päätöksen mukaisten tukitoimien toteuttaminen ja seuranta. Kun perusopetuksen oppimäärästä tai tavoitteista poiketaan 20 h §:n mukaisesti tai kun opetus järjestetään 20 i §:n mukaisesti, suunnitelmasta on käytävä ilmi oppilaskohtaiset tavoitteet ja sisällöt, opinnoissa eteneminen sekä oppilaan arvioinnin periaatteet.

Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyttä on arvioitava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tuen tarpeiden mukaiseksi. Tätä useammin se on tarkistettava, jos oppilaan tarpeet sitä edellyttävät.

Opetushallitus määrää tarkemmin opetussuunnitelman perusteissa suunnitelman sisällöstä.

20 g §

Opetusryhmien muodostaminen

Opetusryhmät muodostetaan vuosiluokittain. Jos opetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, eri vuosiluokkien sekä esiopetuksen oppilaita voidaan kuitenkin opettaa samassa opetusryhmässä tai antaa opetusta yhdessä muun koulun tai oppilaitoksen oppilaiden kanssa. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä.

Opetusryhmät muodostetaan siten, että yhden opettajan opettamassa perusopetuksen ryhmässä on enintään 5 oppilasta, jotka saavat erityisopettajan opetusta oppilaskohtaisena tukitoimena. Viiden oppilaan enimmäismäärä voidaan ylittää tilapäisesti.

Erityisluokanopettajan antamassa opetuksessa erityisluokassa saa olla enintään kymmenen oppilasta. Erityisluokan enimmäiskoko voidaan ylittää tilapäisesti.

Erityisluokanopettajan antamassa opetuksessa erityisluokassa saa olla enintään kahdeksan perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaisessa opetuksessa olevaa oppilasta tai enintään kuusi perusopetuslain 20 i §:n 2 momentin mukaisessa opetuksessa olevaa oppilasta. Jos tässä momentissa tarkoitetuille oppilaille annetaan opetusta samassa ryhmässä tai yhdessä 3 momentissa tarkoitettujen oppilaiden kanssa, määräytyy opetusryhmän enimmäiskoko sen mukaisesti, mikälaista tukea saavia oppilaita ryhmässä on eniten. Jos tässä momentissa tarkoitettuna oppilaan opetus annetaan yhdessä muiden kuin tässä tai 3 momentissa tarkoitettujen oppilaiden kanssa, saa opetusryhmässä olla enintään 20 oppilasta.

20 h §

Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen

Opetuksen järjestäjä voi päättää 20 e §:n nojalla siitä, että perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista voidaan poiketa, jos oppilas ei kykene ennakoivista ja oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta suoriutumaan hyväksytysti perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista.

Opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista voidaan poiketa muodostamalla vuosiluokan tavoitteista erilaajuisia kokonaisuuksia, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen kyseisessä oppiaineessa.

Perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista voidaan poiketa rajaamalla oppiaineen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä. Perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden rajaaminen voidaan tehdä vain sellaisen oppilaan kohdalla, joka saa oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokan opettajan antamaa opetusta erityisluokassa.

Oppilas voidaan tilapäisesti vapauttaa suorittamasta oppiaineen oppimäärää, jos hän ei terveydellisistä syistä kykene oppiainetta opiskelemaan. Tällöin oppilaalle on järjestettävä muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

Opetushallitus määrää tarkemmin opetussuunnitelman perusteissa oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisen sisällöstä.

20 i §

Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Jos oppilaalla on ollut oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu varhennetun oppivelvollisuuden päätös ja oppilaan tuen tarve jatkuu perusopetuksessa oppilaskohtaisten tukitoimien ja perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisen tarpeena taikka jos oppilaan perusopetuksen aikana ilmenevä vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite on laadultaan sen kaltainen, että se olisi johtanut oppilaan oppivelvollisuuden varhentamiseen oppilaan ollessa 5- tai 6-vuotias, oppilaan opetus voidaan järjestää tämän luvun mukaisien tukitoimien avulla.

Jos 1 momentin mukaiset toimet ovat riittämättömiä ja oppilas ei vamma, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi kykene opiskelemaan oppiaineita, opetus voidaan järjestää toiminta-alueittain. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin toiminta-alueista, niiden tavoitteista ja sisällöistä.

26 a §

Esiopetukseen osallistuminen

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen velvollisuudesta osallistua esiopetukseen säädetään oppivelvollisuuslain 3 §:n 2 momentissa. Lisäksi varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta.

27 §

Opetuksen poikkeava aloittamisajankohta

Lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua opiskelusta.

30 §

Oikeus saada opetusta

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja oppilaanohjausta.

31 §

Opetuksen maksuttomuus

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. Oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut.

33 §

Majoitus

Jos perusopetusta tai oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettun varhennettun oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatkaa ei voida järjestää edellä 32 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, on oppilaalla oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihoidon.

37 §

Henkilöstö

Opetuksen järjestäjällä tulee olla opetuksen järjestämismuoto huomioon ottaen riittävä määrä opettajan virkoja tai työsopimussuhteisia opettajia sekä koulunkäyntiavustajia. Lisäksi opetuksen järjestäjällä voi olla tuntiopettajia ja muuta henkilöstöä.

39 §

Erityisopetuksen tukitehtävistä huolehtiminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että opetuksen järjestäjän on huolehdittava 20 c §:ssä tarkoitettun oppilaskohtaisten tukitoimien yhteydessä annettavasta kuntoutuksesta sekä opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

40 §

Henkilötietojen salassapito ja käsittely

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, 20 d §:ssä tarkoitettua oppilaan tukitoimien tarpeen arviointia ja 20 f §:ssä tarkoitettua tukitoimien toteuttamista koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä.

42 §

Oikaisuvaatimus

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, jollei tässä laissa toisin säädetä, jos päätös koskee:

- 3) 20 e §:ssä säädettyä päätöstä ja 31 §:n mukaisia tulkitsemis- ja avustajapalveluja, muita opetuspalveluja ja erityisiä apuvälineitä;
 - 4) 18 §:ssä säädettyä perusopetuksen oppimäärän suorittamatta jättämistä;
 - 5) 18 a §:ssä säädettyä opiskelun poikkeavaa järjestämistä;
-

46 §

Aikuisten perusopetus

Tässä pykälässä säädettyyn perusopetukseen voi osallistua sen jälkeen, kun 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusopetuksen suorittaminen päättyy. Aikuisten perusopetukseen sovelletaan, mitä 2 §:ssä, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 9 §:n 1 momentissa, 10, 12–15, 18 a–22 ja 29 §:ssä, 30 §:n 1 momentissa sekä 35, 37, 38 ja 40–42, 42 a–42 d, 43 ja 44 §:ssä säädetään. Opetus, oppikirjat ja muu oppimateriaali, työvälineet ja työaineet ovat opiskelijalle maksuttomia. Opetuksessa, joka on kunnan tai kuntayhtymän päätöksen taikka 7 §:ssä tarkoitettuun lupaan sisältyvän määräyksen perusteella järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti, opiskelijalla on oikeus maksuttomaan asumiseen sekä riittävään päivittäiseen maksuttomaan ruokailuun. Päätömissä opinnoissa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan niinä työpäivinä, joina opetussuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa opetuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Opiskelijalle voidaan 36 §:n 1 momentissa säädetyillä perusteilla antaa kirjallinen varoitus tai opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi. Oppivelvollinen voidaan kuitenkin erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä. Opiskelijalle, joka on täyttänyt 18 vuotta, opetetaan hänen valintansa mukaisesti joko uskontoa tai elämäntutkimustietoa.

48 b §

Järjestäminen ja laajuus

Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2025.

Sen 4, 9, 20 i §, 26 a, 27 ja 33 § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1.8.2026. Lain 20 d–f §:iä sovelletaan perusopetuslain 20 i §:n mukaisesta opetuksesta päättämiseen 1 päivästä lokakuuta 2025. Lain 20 g §:n 4 momenttia sovelletaan vasta 1.8.2026 alkaen.

Ennen 1.8.2025 tehty päätös erityisestä tuesta, tehostetun tuen oppimissuunnitelma ja erityisen tuen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma tulee tarkistaa tämän lain 4 a luvun mukaiseksi 31.7.2026 mennessä.

2.

Laki

oppivelvollisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentti, 3 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

2 §

Oppivelvollisuuden alkaminen ja päätyminen

Jos lapsi vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi ilmeisesti tarvitsee lisäaikaa esi- ja perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, lapsen esiopetuksen alkamista varhennetaan ja hänen oppivelvollisuutensa alkaa vuotta 2 momentissa säädettyä aikaisemmin (*varhennettu oppivelvollisuus*). Varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen järjestäjä päättää varhennetusta oppivelvollisuudesta ennen perusopetuksen alkamista. Jos lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa, varhennetusta oppivelvollisuudesta päättää lapsen asuinkunta.

3 §

Oppivelvollisuuden suorittaminen perusopetuksessa

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamisvuonna perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuun esiopetukseen.

24 §

Muutoksenhaku

Varhennettua oppivelvollisuutta, 7 §:ssä tarkoitettua oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämistä tai 15 §:ssä tarkoitettua opiskelupaikan osoittamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Koulutuksen järjestäjä ei saa vaatia oikaisua 15 §:ssä tarkoitettuun päätökseen. Muutoin oikaisuvaatimusmenettelyssä sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Edellä tarkoitettu valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Aluehallintoviraston opiskelupaikan osoittamista koskevassa asiassa oikaisuvaatimuksen perusteella antama päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, ellei hallinto-oikeus toisin määrää. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu varhennettua oppivelvollisuutta tai 7 §:ssä tarkoitettua oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämistä koskeva valitus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026. Sen 2 §:ä sovelletaan kuitenkin varhennettua oppivelvollisuutta koskevan hallintopäätöksen tekemiseen 1 päivästä lokakuuta 2025.

Ennen 1.10.2025 tehty päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tulee tarkistaa tämän lain 2 §:n mukaiseksi varhennettua oppivelvollisuutta tai perusopetuslain (628/1998) 20 i §:n mukaista opetusta koskevaksi päätökseksi 31.7.2026 mennessä.

3.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 2 §:n 3 a ja 4 kohta, 5 §:n 1 momentin 3 kohta, 29 §:n 1 momentin taulukko ja 2 momentti ja 50 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä on 2 §:n 3 a kohta laissa 1486/2016, 2 §:n 4 kohta laissa 1220/2020, 5 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1114/2021, 29 §:n 1 momentti laissa 1126/2022 ja 2 momentti laissa 1128/2022 ja 50 §:n 3 momentti laissa 1049/2023 seuraavasti:

2 §

Soveltaminen eräissä tapauksissa

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, tässä laissa säädetään rahoituksesta:

3 a) niiden perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden esiopetukseen, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna;

4) oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettujen varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien, kuusi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetuksesta sekä perusopetuslain 20 i §:n 1 tai 2 momentin mukaisesta opetuksesta aiheutuviin lisäkustannuksiin;

5 §

Rahoituksen laskentaperuste

Rahoitus käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy:

3) perusopetuksen järjestäjän järjestämässä tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien viisivuotiaiden oppilaiden esiopetuksessa, ulkomailla järjestettävässä opetuksessa, oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun varhennettuun oppivelvollisuuteen perustuvassa 6-vuotiaiden esiopetuksessa, perusopetuslain 20 §:n 1 tai 2 momentin mukaisessa opetuksessa, koulukotiopetuksessa, sisäoppilaitosmuotoisesti järjestetyssä perusopetuksessa, perusopetuslain 7 §:n mukaiseen järjestämislupaan sisältyvän kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisen vuoden esiopetuksessa, joustavassa perusopetuksessa ja yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan aloittamisessa oppilasmäärän ja oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella, perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetussa perusopetuksessa kurssimäärän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa läsnäolokuukausien määrän ja läsnäolokuukautta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella;

29 §

Esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat

Edellä 2 §:n 2 momentin 2, 3 a, 3 b, 4, 5 ja 9 kohdassa tarkoitettujen toimintojen sekä perusopetuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnat saadaan, kun valtiovarainministeriön kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:n mukaisesti päättämän kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja saatu erotus kerrotaan seuraavilla kertoimilla:

	Oppilasta kohden	läsnäolokuukautta kohden	kurssia kohden
Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus	1,22		
Oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentin mukaiset 5- ja 6-vuotiaat varhennetun oppivelvollisuuden oppilaat	2,6		
Perusopetuslain 20 i §:n 2 momentin mukaan opiskelevat 1–9 vuosiluokan oppilaat	4,76		
Perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaan opiskelevat 1–9 vuosiluokan oppilaat	2,75		
Sisäoppilaitoslisä	0,46		
Koulukotikorotus	1,86		
Ulkomailla järjestettävä perusopetuslain mukainen opetus	1,23		
Perusopetukseen valmistava opetus		0,186	
Perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitettu muu kuin mainitun pykälän 2 momentissa säädetty perusopetus			0,046

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnan lisäksi koulutuksen järjestäjä saa perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaista opetusta vastaavan lisärahoituksen niistä oppilaista, jotka ovat olleet perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaisen opetuksen piirissä perusopetuksen oppimäärää suorittaessaan ja perusopetuksen päättyessä.

50 §

Rahoituksen myöntäminen ja tarkistaminen

Edellä 2 momentissa säädetystä poiketen opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa perusopetuksen järjestäjien järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituksen sekä siihen liittyvän perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaisen lisärahoituksen ja sisäoppilaitoslisän varainhoitovuotta edeltäneen vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen opiskelijamäärän mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

4.

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 2 §:n 2 momentti, 23 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohta, 24 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 34 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 momentti ja 38 §:n otsikko ja 1 momentti,
sellaisena kuin niistä on 34 §:n 1 momentti laissa 701/2022 seuraavasti:

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun varhennettuun oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen, perusopetuslain 20 i §:ssä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, sekä sisäoppilaitosmuodossa ja koulukodissa järjestettävän opetuksen käyttökustannuksiin ikäluokkaan perustuvan valtionosuuden lisäksi myönnettävästä rahoituksesta.

23 §

Kustannustenjaon tarkistus

Edellä 6–12 §:ssä tarkoitettujen laskennallisten kustannusten perusteena ovat perushinnat tarkistetaan valtakunnallisesti yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi tarkistetaan opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain 11 ja 29 §:n mukainen:

2) rahoitus perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen;

4) lisärahoitus oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien, kuusi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen sekä lisärahoitus perusopetuslain 20 i §:ssä tarkoitettua opetuksen järjestämiseen oppilaille, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite;

24 §

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Edellä 23 §:ssä tarkoitettussa kustannustenjaon tarkistuksessa otetaan huomioon kuntien, kuntayhtymien sekä muiden opetuksen järjestäjien 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuuden perusteena olevien valtionosuustehtävien käyttökustannukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella rahoitettavien tehtävien järjestämisestä aiheutuvat käyttökustannukset, jotka aiheutuvat:

2) perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettua varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen järjestämisestä;

4) oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien, kuusi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetuksen järjestämisestä sekä perusopetuslain 20 i §:ssä tarkoitettua opetuksen järjestämisestä oppilaille, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, järjestämisestä;

34 §

Kotikuntakorvauksen maksuvelvollisuus

Jos esiopetusta ja perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua perusopetusta järjestää varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden joulukuun 15 päivänä muu kuin oppilaan kotikunta, oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan asianomaiselle kunnalle tai muulle 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulle opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen siten kuin 35–38 §:ssä säädetään. Kunta ei ole velvollinen suorittamaan kotikuntakorvausta alle 6-vuotiaasta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua varhennettua oppivelvollisuutta suorittavasta oppilaasta.

35 §

Kotikuntakorvauksen määräytyminen

Toteutuneet kustannukset määräytyvät 24 §:n mukaisesti vähennettyinä kuitenkin kustannuksilla, jotka aiheutuvat erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan tai konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua saavan oppilaan perusopetuslain 4 a §:ssä tarkoitettun opetuksen tuesta, oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentin mukaisesta varhennetun oppivelvollisuuden opetuksesta sekä perusopetuslain 20 i §:n mukaisen opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, siltä osin kuin ne ylittävät toteutuneen kotikuntakorvauksen tason.

38 §

*Erikoissairaanhoidossa olevan, konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua saavan, koulukotiope-
tuksen tai lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan korvaus*

Perusopetuslain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettua esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta tai kotikunnattoman oppilaan asuinkunta hoidon aikana, on velvollinen maksamaan oppilaasta sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnalle korvauksen, joka lasketaan kertomalla opetuksesta opetuspäivää kohden aiheutuva keskimääräinen todellinen vuosikustannus niiden päivien määrällä, jolloin sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta järjestää oppilaalle opetusta. Perusopetuslain 4 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua tukea saavan oppilaan kotikunta tai kotikunnattoman oppilaan asuinkunta on velvollinen maksamaan tukitoimenpiteistä aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen tukea tarjoavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

Sen 35 ja 38 § tulevat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä elokuuta 2025.

Lain 23 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohdassa mainitun rahoituksen lisäksi kustannustenjaon tarkistuksissa tarkistetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden esi- ja perusopetuksen rahoitus.

Lain 24 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohdassa mainittujen kustannusten lisäksi kustannustenjaon tarkistuksissa otetaan huomioon tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettua pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset siltä osin kuin niitä sisältyy tarkistettaviin kustannuksiin.

Sen lisäksi mitä lain 34 §:n 1 momentissa säädetään, kunta ei ole tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti velvollinen suorittamaan kotikuntakorvausta alle 6-vuotiaasta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua pidennettyä oppivelvollisuutta suorittavasta oppilaasta.

Sen lisäksi, mitä lain 35 §:n 2 momentissa säädetään kotikuntakorvauksen määräytymisestä, toteutuneista kustannuksista vähennetään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti pidennetyn oppivelvollisuuden opetuksesta aiheutuneet kustannukset siltä osin kuin niitä sisältyy aiheutuneisiin kustannuksiin.

5.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 13 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta sellaisena kuin ne ovat laissa (1243/2020) seuraavasti:

13 §

Osittainen hoitoraha

Suomessa tosiasiallisesti asuvalla lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa:

-
- 2) lapsen perusopetuksen aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentin mukaisesti oppivelvollisena esiopetukseen;
3) lapsen perusopetuksen kolmannen lukuvuoden ajalta, jos lapsi kuuluu perusopetuslain (628/1998) 20 i §:ssä tarkoitetun opetuksen piiriin.
-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

6.

Laki

työsopimuslain 4 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 4 luvun 4 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa (1237/2020) seuraavasti:

4 §

17

Osittainen hoitovapaa

Työntekijä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähintään kuusi kuukautta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun perusopetuksessa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy. Jos lapsi kuuluu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piiriin tai perusopetuslain (628/1998) 20 i §:ssä tarkoitetun opetuksen piiriin, osittaista hoitovapaata voi kuitenkin saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi päättyy. Erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen vanhempi voi saada osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat saavat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti. Työntekijän on tehtävä työnantajalle esitys osittaisesta hoitovapaasta viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

7.

Laki

merityösopimuslain 5 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merityösopimuslain (756/2011) 5 luvun 5 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa (1238/2020) seuraavasti:

5 §

Osittainen hoitovapaa

Työntekijä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähintään kuusi kuukautta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun perusopetuksessa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy. Jos lapsi kuuluu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piiriin tai perusopetuslain (628/1998) 20 i §:ssä tarkoitetun opetuksen piiriin, osittaista hoitovapaata voi kuitenkin saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi päättyy. Erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen vanhempi voi saada osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat saavat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti. Työntekijän on tehtävä työnantajalle esitys osittaisesta hoitovapaasta viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

1.

Laki

perusopetuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan perusopetuslain (628/1998) 16, 16 a, 17 ja 17 a §, *muutetaan* 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 4 a §:n otsikko ja pykälä, 9 §:n 2 momentti, 18 §, 26 a §:n 2 momentti, 27 §, 30 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §, 42 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 46 §:n 1 momentti ja 48 b §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 9 §:n 2 momentti, 26 a §:n 2 momentti ja 33 §:n 1 momentti laissa 1216/2020, 4 a § laissa 1267/2013, 18 § ja 31 §:n 1 momentti laissa 477/2003, 30 §:n 1 momentti, 39 § ja 48 b §:n 1 momentti laissa 642/2010, 42 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 163/2022 ja 46 §:n 1 momentti laissa 716/2022, sekä *lisätään* uusi 18 a §, uusi 4 a luku, lailla 687/2021 kumotun 20 a tilalle uusi 20 a ja 20 b – i §, uusi 40 §:n 3 momentti ja lailla 1216/2020 kumotun 42 §:n 1 momentin 5 kohdan tilalle uusi 5 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Lisäksi laissa säädetään pääsääntöisesti op-
pivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna
annettavasta esiopetuksesta, maahanmuutta-
jille järjestettävästä perusopetukseen valmis-
tavasta opetuksesta sekä aamu- ja iltapäivätoi-
minnasta. Jos tämän lain mukaista esiopetusta
järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) 1
§:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetussa
päiväkodissa tai perhepäiväkodissa, esiope-
tukseen sovelletaan lisäksi, jollei tässä laissa
tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä, mitä
varhaiskasvatuslaissa tai sen nojalla asetuk-
sella säädetään.

Lisäksi laissa säädetään pääsääntöisesti op-
pivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna
annettavasta esiopetuksesta, maahanmuutta-
jille järjestettävästä perusopetukseen valmis-
tavasta opetuksesta sekä aamu- ja iltapäivätoi-
minnasta. Jos tämän lain mukaista esiopetusta
järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) 1
§:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetussa
päiväkodissa tai perhepäiväkodissa, esiope-
tukseen sovelletaan lisäksi, jollei tässä laissa
tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä, mitä
varhaiskasvatuslaissa tai sen nojalla asetuk-
sella säädetään. *Tämän lain 18 ja 20 i §:ä ei
sovelleta esiopetukseen*

Voimassa oleva laki

4 §

Velvollisuus järjestää perusopetusta ja esiopetusta

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään oppivelvollisuuden alkamisvuonna esiopetusta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka tämän lain 27 §:n nojalla aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin*. Kunnan velvollisuus järjestää perusopetusta lakkaa oppilaan päättäessä perusopetuksen suorittamisen siten kuin 26 §:n 1 momentissa säädetään. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitetut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti.

4 a §

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus

Tässä pykälässä tarkoitetulle esi- tai perusopetuksessa olevalle oppilaalle annetaan opetusta, jolla on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävä sekä oppilaan hoitotavoitteita tukeva kokonaiskuntoutuksellinen tavoite. Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa tämän lain 6 tai 28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen järjestämipaikassa, johon oppi-

Ehdotus

4 §

Velvollisuus järjestää perusopetusta ja esiopetusta

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *varhennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille sekä perusopetusta lapsille, joiden perusopetus on päätetty aloittaa 27 §:n nojalla vuotta säädettyä aikaisemmin*. Kunnan velvollisuus järjestää perusopetusta lakkaa oppilaan päättäessä perusopetuksen suorittamisen siten kuin 26 §:n 1 momentissa säädetään. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitetut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti.

4 a §

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Tässä pykälässä tarkoitetulle esi- tai perusopetuksessa olevalle oppilaalle annetaan opetusta, jolla on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävä sekä oppilaan hoitotavoitteita tukeva kokonaiskuntoutuksellinen tavoite. Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa tämän lain 6 tai 28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen järjestämipaikassa, johon oppilas on otettu. Sairaalan *toimintayksikön* sijaintikunta on kuitenkin velvollinen järjestämään

las on otettu. Sairaalan sijaintikunta on kuitenkin velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista. Hoidosta vastaavan sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään myös muulle erikoissairaanhoidossa olevalle *oppivelvolliselle* oppilaalle opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua, jos opetuksen järjestäminen muutoin ei ole tämän tai muun lain mukaisista tukitoimista huolimatta oppilaan edun mukaista. Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoidossa (1062/1989) tarkoitettu erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää opetusta erikoissairaanhoidossa olevalle oppilaalle.

Hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta ja oppilaan opetuksen järjestäjä sekä oppilaan kotikuntalain mukainen kotikunta sopivat yhdessä tässä pykälässä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä oppilaalle kuultuaan ensin oppilasta, tämän huoltajia tai muuta laillista edustajaa, oppilaan opetuksen järjestäjää sekä oppilaan oppilashuollosta vastaavia henkilöitä. Mikäli sopimukseen ei päästä, päätöksen tekee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta.

sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista. Hoidosta vastaavan sairaalan *toimintayksikön* sijaintikunta on velvollinen järjestämään myös muulle *kuin sairaalassa* erikoissairaanhoidossa *potilaana* olevalle oppilaalle opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua, jos opetuksen järjestäminen muutoin ei ole tämän tai muun lain mukaisista tukitoimista huolimatta oppilaan edun mukaista. Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoidossa (1062/1989) tarkoitettu erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää opetusta erikoissairaanhoidossa olevalle oppilaalle.

Sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan on lisäksi järjestettävä konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua oppilaan omassa lain 6 tai 28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa. Palvelua on järjestettävä sellaisissa tilanteissa, joissa tarvitaan vaativaa monialaista osaamista ennaltaehkäisevien tai korjaavien toimenpiteiden suunnittelemiseksi tai tekemiseksi myös muille kuin erikoissairaanhoidossa oleville oppilaille. Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoidossa (1062/1989) tarkoitettu erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua.

Oppilaan opetuksen järjestäjän tulee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan kanssa moniammatillisessa yhteistyössä sopia konsultatiivisesta sairaalaopetuspalvelusta ja järjestää siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi oppilaan siirtymässä 1 momentissa tarkoitettuun opetukseen ja takaisin. Mikäli oppilaan opetuksen järjestäjä on muu kuin oppilaan hoidon aikainen kotikunta tai kotikunnattoman oppilaan asuin-

Oppilaan opetuksen järjestäjän tulee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan kanssa moniammatillisessa yhteistyössä sopia ja järjestää siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi oppilaan siirtyessä 1 momentissa tarkoitettuun opetukseen ja takaisin. Mikäli oppilaan opetuksen järjestäjä on muu kuin oppilaan hoidon aikainen kotikunta, myös oppilaan kotikuntaa tulee kuulla. Oppilaan tulee voida 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien lakattua palata siihen opetukseen, johon oppilas osallistui ennen siirtymistään 1 momentissa säädettyyn opetukseen.

Erikoissairanhoidossa oleva oppilas on oikeutettu 32 §:n 1 momentin mukaiseen ilmaiseen kuljetukseen tai riittävään avustukseen osallistuessaan tämän pykälän mukaiseen opetukseen.

9 §

Opetuksen laajuus

 Esiopetus kestää yhden vuoden. Esiopetus voi oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *pidennety*n oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettavassa erityisopetuksessa sekä asianomaisen ministeriön luvalla jäljempänä 10 §:n 4 momentissa tarkoitetussa vieraskielisessä opetuksessa kestää kaksi vuotta.

16 §

kunta, myös oppilaan kotikuntaa tai asuinkuntaa tulee kuulla. Oppilaan tulee voida 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien lakattua palata siihen opetukseen, johon oppilas osallistui ennen siirtymistään 1 momentissa säädettyyn opetukseen.

Hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairanhoidon toimintayksikön sijaintikunta ja oppilaan opetuksen järjestäjä sekä oppilaan kotikuntalain mukainen kotikunta taikka kotikunnattoman oppilaan asuinkunta sopivat yhdessä tässä pykälässä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä oppilaalle kuultuaan ensin oppilasta, tämän huoltajia tai muuta laillista edustajaa, oppilaan opetuksen järjestäjää sekä oppilaan oppilashuollosta vastaavia henkilöitä. Mikäli sopimukseen ei päästä, päätöksen tekee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairanhoidon toimintayksikön sijaintikunta.

Erikoissairanhoidossa oleva oppilas on oikeutettu 32 §:n 1 momentin mukaiseen ilmaiseen kuljetukseen tai riittävään avustukseen osallistuessaan tämän pykälän mukaiseen opetukseen.

9 §

Opetuksen laajuus

 Esiopetus kestää yhden vuoden. Esiopetus voi oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille sekä asianomaisen ministeriön luvalla jäljempänä 10 §:n 4 momentissa tarkoitetussa vieraskielisessä opetuksessa kestää kaksi vuotta.

Tukiopetus ja osa-aikainen erityisopetus

(kumotaan)

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeeseen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta.

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen ohessa.

16 a §

Tehostettu tuki

(kumotaan)

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn oppimissuunnitelman mukaisesti. Oppimissuunnitelma on laadittava, jollei siihen ole ilmeistä estettä, yhteistyössä oppilaan ja huoltajan sekä tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa. Tehostettu tuki sisältää oppilaalle annettavia, erityisesti 16, 31 ja 31 a §:ssä tarkoitettuja tukimuotoja sekä tarvittavia pedagogisia järjestelyjä. Tehostetun tuen ja oppimissuunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään opetussuunnitelman perusteissa.

Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilas- huollon ammattihenkilöiden kanssa.

17 §

Erityinen tuki

(kumotaan)

Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta tämän lain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus järjestetään oppilaan etu

ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa. Tässä momentissa tarkoitettun oppilaan opetuksessa voidaan poiketa 11 §:stä sen mukaan kuin 14 §:n nojalla säädetään tai määrätään.

Erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä kirjallinen päätös, jota tarkistetaan ainakin toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Erityisen tuen antamista koskevassa päätöksessä on määrättävä oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkittamis- ja avustajapalvelut sekä muut 31 §:ssä tarkoitettut palvelut sekä tarvittaessa 1 momentissa tarkoitettu oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen.

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa siten kuin hallintolain ([434/2003](#)) [34 §:ssä](#) säädetään sekä hankittava oppilaan opetuksesta vastaavilta selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä ja oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa moniammatillisena yhteistyönä tehty selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta sekä tehtävä näiden perusteella arvio erityisen tuen tarpeesta (pedagoginen selvitys). Pedagogista selvitystä on tarvittaessa täydennettävä psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä.

Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- tai perusopetuksen alkamista taikka esi- tai perusopetuksen aikana ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Edellä tarkoitettussa tilanteessa erityisen tuen päätöstä tarkistetaan siten kuin 2 momentissa säädetään.

Jos muu opetuksen järjestäjä kuin kunta ei järjestä 1 momentissa tarkoitettua tukea, päätöksen oppilaalle järjestettävästä erityisestä

tuesta tekee opetuksen järjestäjän esityksestä oppilaan asuinkunta.

Niiden opetusryhmien muodostamisesta, joissa on yksi tai useampia erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita tai pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvia oppilaita, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

17 a §

Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

Erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Suunnitelma on laadittava, jollei siihen ole ilmeistä estettä, yhteistyössä oppilaan ja huoltajan tai tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa. Suunnitelmasta on käytävä ilmi oppilaan erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen opetuksen ja muun tuen antaminen. Suunnitelma tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tarpeiden mukaiseksi. Suunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään opetussuunnitelman perusteissa.

(kumotaan)

18 §

Erityiset opetusjärjestelyt

Oppilaan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

1) oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;

2) perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta; tai

3) se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Jos oppilaan huoltaja ei ole tehnyt esitystä opiskelun järjestämisestä 1 momentissa tarkoitetulla tai sen nojalla säädetyllä tavalla, on huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi

18 §

Perusopetuksen oppimäärän suorittamatta jättäminen tai perusopetuksen järjestämisen muutoin

Oppilas voi jättää suorittamatta perusopetuksen oppiaineen oppimäärän tai vuosiluokan oppimäärän, jos oppilas on osoittanut, että hänellä on joltakin osin ennestään perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot tai oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle aikaisemmat opinnot huomioon ottaen kohtuutonta.

Opetuksen järjestäjä tekee päätöksen oppimäärän suorittamatta jättämisestä huoltajan hakemuksesta.

Voimassa oleva laki

ennen päätöksen tekemistä. Muille kuin oppivelvollisille järjestettävässä opetuksessa on vastaavasti varattava oppilaalle tilaisuus tulla kuulluksi.

Ehdotus

Lisäksi oppilaan opetus voidaan painavasta syystä järjestää osittain toisin kuin tässä laissa säädetään.

18 a §

Opiskelun poikkeava järjestäminen aikuisten perusopetuksessa

Aikuisten perusopetuksessa opiskelu voidaan järjestää toisin kuin tässä laissa säädetään, jos:

1) perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta; tai

2) se on perusteltua opiskelijan sairauteen, vammaan tai muuhun terveydentilaan liittyvistä syistä.

Opiskelija voi tehdä opetuksen järjestäjälle hakemuksen poikkeavista opetusjärjestelyistä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Alle 18-vuotiaan opiskelijan osalta hakemuksen voi tehdä huoltaja tai muu laillinen edustaja. Opetuksen järjestäjän on tehtävä hallintopäätös poikkeavista opetusjärjestelyistä.

4 a Luku

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki ja perusopetuksen oppimäärästä poikkeaminen

20 a §

Oppilaan oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan tai osallistua opetukseen on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena ennakoivia ja oppilaskohtaisia tukitoimia. Tukitoimien tarkoituksena on turvata se,

että kaikki oppilaat voisivat saavuttaa perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Oppilaalla, joilla on vaikeuksia opinnoissaan etenemisessä tai opetukseen osallistumisessa, on oikeus tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä.

Oppilaalla, joilla ei ole riittävää opetuskielen taitoa perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi, on oikeus opetuskielen tukiopetukseen.

Oppilaalla, jonka opinnot eivät ennakoivista tukitoimista huolimatta etene, tai jolla on ennakoivista tukitoimista huolimatta vaikeuksia osallistua opetukseen, on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin.

Jos oppilas ei oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta kykene suoriutumaan opinnoistaan, voidaan perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poiketa 20 h §:n nojalla. Oppimäärästä tai tavoitteista poikkeaminen on viimesijainen toimi, jota ennen oppilaan tulee saada ennakkoivia sekä oppilaskohtaisia tukitoimia.

20 b §

Ennakoivat tukitoimet ja niiden järjestäminen

Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja järjestettävä ennakoivia tukitoimia osana koulun perustoimintaa. Ennakoivia tukitoimia toteutetaan lähtökohtaisesti ryhmämuotoisena ja niitä on annettava suunnitelmallisesti. Ennakoivien tukitoimien toteuttaminen edellyttää opettajien välistä yhteistyötä ja konsultaatiota.

Ennakoivia tukitoimia ovat opettajan antama ennakoiva tukiopetus ja opetuskielen tukiopetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään 0,127 opetustuntia/koulun oppilas viikossa ryh-

mässä annettavaan ennakoivaan tukiopetukseen, erityisopettajan antamaan opetukseen ryhmässä ja opetuskielen tukiopetukseen.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin ennakoivista tukitoimista.

20 c §

Oppilaskohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen

Oppilaalla oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos ennakoivat tukitoimet ovat riittämättömiä. Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttaminen edellyttää opettajien välistä yhteistyötä ja konsultaatiota.

Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat oppilaskohtainen säännöllinen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä tai pienryhmässä, erityisluokanopettajan antama opetus erityisluokassa tai 31 §:n nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.

Oppilaskohtaiset tukitoimet järjestetään 20 d §:n mukaisen arvion ja 20 e §:n mukaisen päätöksen perusteella oppilaan etu huomioon ottaen ensisijaisesti oppilaan omassa 6 tai 28 §:ssä tarkoitettussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa.

Jos muu opetuksen järjestäjä kuin kunta ei järjestä oppilaskohtaisia tukitoimia, päätöksen oppilaskohtaisista tukitoimista tekee opetuksen järjestäjän esityksestä oppilaan asuin-kunta.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin oppilaskohtaisten tukitoimista.

20 d §

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa on selvítettävä ja kuvattava 20 c §:ssä tarkoitettu oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve, opintojen etenemisen

tilanne, aiemmat tukitoimet ja oppilaan edun mukaiset oppilasta parhaiten tukevat tukitoimet.

Osana tukitoimien tarpeen arviointia selvitetään myös tukitoimien lisäksi mahdollinen tarve 20 h §:ssä tarkoitettusta oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle. Lisäksi oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi tehdään, kun järjestetään 20 i §:n mukaisesti opetusta oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite.

Oppilaalle annettavien tukitoimien tarpeen arvioinnin tekevät oppilaan opettajat. Tarvittaessa tukitoimien tarpeen arviointiin osallistuvat opettajien lisäksi opiskeluhuollon ammattilaiset tai muut asiantuntijat.

Oppilaan omat mielipiteet on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla. Oppilaan huoltajille tai muulle lailliselle edustajalle on annettava mahdollisuus osallistua oppilaan tukitoimien tarpeen arviointiin.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin tukitoimien tarpeen arvioinnista.

20 e §

Tukea koskeva päätös

Opetuksen järjestäjän on tehtävä kirjallinen päätös joko 20 c §:ssä säädettyistä oppilaskohtaisista tukitoimista, 20 h §:ssä säädetystä perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tai 20 i §:ssä säädetystä opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai muu toimintakyvyn rajoite. Päätös tehdään 20 d §:ssä säädetyn arvion mukaisesti viipymättä.

Päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

20 f §

Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamista koskeva suunnitelma

Oppilaskohtaisia tukitoimia koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi on laadittava tukitoimien toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelman laativat oppilaan opettajat. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaan ja huoltajan tai tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa.

Suunnitelmasta on käytävä ilmi oppilaskohtaisia tukitoimia koskevan päätöksen mukaisen tukitoimien toteuttaminen ja seuranta. Kun perusopetuksen oppimäärästä tai tavoitteista poiketaan 20 h §:n mukaisesti tai kun opetus järjestetään 20 i §:n mukaisesti, suunnitelmasta on käytävä ilmi oppilaskohtaiset tavoitteet ja sisällöt, opinnoissa eteneminen sekä oppilaan arvioinnin periaatteet.

Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyttä on arvioitava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tuen tarpeiden mukaisesti. Tätä useammin se on tarkistettava, jos oppilaan tarpeet sitä edellyttävät.

Opetushallitus määrää tarkemmin opetus-suunnitelman perusteissa suunnitelman sisällöstä.

20 g §

Opetusryhmien muodostaminen

Opetusryhmät muodostetaan vuosiluokittain. Jos opetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, eri vuosiluokkien sekä esiopetuksen oppilaita voidaan kuitenkin opettaa samassa opetusryhmässä tai antaa opetusta yhdessä muun koulun tai oppilaitoksen oppilaiden kanssa. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä.

Opetusryhmät muodostetaan siten, että yhden opettajan opettamassa perusopetuksen ryhmässä on enintään 5 oppilasta, jotka saavat erityisopettajan opetusta oppilaskohtaisena tukitoimena. Viiden oppilaan enimmäismäärä voidaan ylittää tilapäisesti.

Erityisluokanopettajan antamassa opetuksessa erityisluokassa saa olla enintään kymmenen oppilasta. Erityisluokan enimmäiskoko voidaan ylittää tilapäisesti.

Erityisluokanopettajan antamassa opetuksessa erityisluokassa saa olla enintään kahdeksan perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaisessa opetuksessa olevaa oppilasta tai enintään kuusi perusopetuslain 20 i §:n 2 momentin mukaisessa opetuksessa olevaa oppilasta. Jos tässä momentissa tarkoitetuille oppilaille annetaan opetusta samassa ryhmässä tai yhdessä 3 momentissa tarkoitettujen oppilaiden kanssa, määräytyy opetusryhmän enimmäiskoko sen mukaisesti, minkälaista tukea saavia oppilaita ryhmässä on eniten. Jos tässä momentissa tarkoitettun oppilaan opetus annetaan yhdessä muiden kuin tässä tai 3 momentissa tarkoitettujen oppilaiden kanssa, saa opetusryhmässä olla enintään 20 oppilasta.

20 h §

Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen

Opetuksen järjestäjä voi päättää 20 e §:n nojalla siitä, että perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista voidaan poiketa, jos oppilas ei kykene ennakoiduista ja oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta suoriutumaan hyväksytysti perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista.

Opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista voidaan poiketa muodostamalla vuosiluokan tavoitteista erilaajuisia kokonaisuuksia, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen kyseisessä oppiaineessa.

Perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista voidaan poiketa rajaamalla oppiaineen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä. Perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden rajaaminen voidaan tehdä vain sellaisen oppilaan kohdalla, joka saa oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokan opettajan antamaa opetusta erityisluokassa.

Oppilas voidaan tilapäisesti vapauttaa suorittamasta oppiaineen oppimäärää, jos hän ei terveydellisistä syistä kykene oppiainetta

opiskelemaan. Tällöin oppilaalle on järjestettävä muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

Opetushallitus määrää tarkemmin opetussuunnitelman perusteissa oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisen sisällöstä.

20 i §

Opetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Jos oppilaalla on ollut oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu varhennetun oppivelvollisuuden päätös ja oppilaan tuen tarve jatkuu perusopetuksessa oppilaskohtaisten tukitoimien ja perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisen tarpeena taikka jos oppilaan perusopetuksen aikana ilmenevä vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite on laadultaan sen kaltainen, että se olisi johtanut oppilaan oppivelvollisuuden varhentamiseen oppilaan ollessa 5- tai 6-vuotias, oppilaan opetus voidaan järjestää tämän luvun mukaisten tukitoimien avulla.

Jos 1 momentin mukaiset toimet ovat riittämättömiä ja oppilas ei vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi kykene opiskelemaan oppiaineita, opetus voidaan järjestää toiminta-alueittain.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin toiminta-alueista, niiden tavoitteista ja sisällöistä.

26 a §

Esiopetukseen osallistuminen

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen velvollisuudesta osallistua esiopetukseen säädetään oppivelvollisuuslain 3

Voimassa oleva laki

Esiopetukseen osallistuminen

*Pidennety*n oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen velvollisuudesta osallistua esiopetukseen säädetään oppivelvollisuuslain 3 §:n 2 momentissa. Lisäksi *pidennety*n oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta.

Sellaisella lapsella, joka 27 §:n mukaisesti aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta tämän pykälän 1 momentissa säädetyn lisäksi myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

27 §

Opetuksen poikkeava aloittamisajankohta

Lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suorittaa opiskelusta. *Opetuksen järjestäjä voi mainittujen selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.*

30 §

Oikeus saada opetusta

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

31 §

Ehdotus

§:n 2 momentissa. Lisäksi *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta.

(kumotaan)

27 §

Opetuksen poikkeava aloittamisajankohta

Lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suorittaa opiskelusta.

30 §

Oikeus saada opetusta

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja oppilaanohjausta.

31 §

Opetuksen maksuttomuus

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. *Vammaisella ja muulla erityistä tukea* tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkittamis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut.

33 §

Majoitus

Jos perusopetusta tai oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua *pidennettyä* oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatkaa ei voida järjestää edellä 32 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla, on oppilaalla oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihoidon.

37 §

Henkilöstö

Opetuksen järjestäjällä tulee olla opetuksen järjestämismuoto huomioon ottaen riittävä määrä opettajan virkoja tai työsopimussuhteisia opettajia. Lisäksi opetuksen järjestäjällä voi olla tuntiopettajia, koulunkäyntiavustajia ja muuta henkilöstöä.

39 §

Opetuksen maksuttomuus

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. *Oppilaskohtaisia tukitoimia* tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkittamis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut.

33 §

Majoitus

Jos perusopetusta tai oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua *varhennettua* oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatkaa ei voida järjestää edellä 32 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla, on oppilaalla oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihoidon.

37 §

Henkilöstö

Opetuksen järjestäjällä tulee olla opetuksen järjestämismuoto huomioon ottaen riittävä määrä opettajan virkoja tai työsopimussuhteisia opettajia sekä koulunkäyntiavustajia. Lisäksi opetuksen järjestäjällä voi olla tuntiopettajia ja muuta henkilöstöä.

39 §

Erityisopetuksen tukitehtävistä huolehtiminen

Erityisopetuksen tukitehtävistä huolehtiminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että opetuksen järjestäjän on huolehdittava 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun erityisen tuen yhteydessä annettavasta kuntoutuksesta sekä opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

40 §

Henkilötietojen salassapito ja käsittely

42 §

Oikaisuvaatimus

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, jollei tässä laissa toisin säädetä, jos päätös koskee:

3) 17 §:ssä tarkoitetun erityisen tuen järjestämistä ja erityiseen tukeen kuuluvia 31 §:n mukaisia tulkitsemis- ja avustajapalveluja, muita opetuspalveluja ja erityisiä apuvälineitä;

4) 18 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä;

5 kohta on kumottu L:lla [30.12.2020/1216](#).

46 §

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että opetuksen järjestäjän on huolehdittava 20 c §:ssä tarkoitetun oppilaskohtaisten tukitoimien yhteydessä annettavasta kuntoutuksesta sekä opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

40 §

Henkilötietojen salassapito ja käsittely

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, 20 d §:ssä tarkoitettua oppilaan tukitoimien tarpeen arviointia ja 20 f §:ssä tarkoitettua tukitoimien toteuttamista koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä.

42 §

Oikaisuvaatimus

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, jollei tässä laissa toisin säädetä, jos päätös koskee:

3) 20 e §:ssä säädettyä päätöstä ja 31 §:n mukaisia tulkitsemis- ja avustajapalveluja, muita opetuspalveluja ja erityisiä apuvälineitä;

4) 18 §:ssä säädettyä perusopetuksen oppimäärän suorittamatta jättämistä;

5) 18 a §:ssä säädettyä opiskelun poikkeavaa järjestämistä;

46 §

Aikuisten perusopetus

Aikuisten perusopetus

Tässä pykälässä säädettyyn perusopetukseen voi osallistua sen jälkeen, kun 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusopetuksen suorittaminen päättyy. Aikuisten perusopetukseen sovelletaan, mitä 2 §:ssä, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 9 §:n 1 momentissa, 10, 12–15, 18–22 ja 29 §:ssä, 30 §:n 1 momentissa sekä 35, 37, 38 ja 40–42, 42 a–42 d, 43 ja 44 §:ssä säädetään. Opetus, oppikirjat ja muu oppimateriaali, työvälineet ja työaineet ovat opiskelijalle maksuttomia. Opetuksessa, joka on kunnan tai kuntayhtymän päätöksen taikka 7 §:ssä tarkoitettuun lupaan sisältyvän määräyksen perusteella järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti, opiskelijalla on oikeus maksuttomaan asumiseen sekä riittävään päivittäiseen maksuttomaan ruokailuun. Päätoimisissa opinnoissa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan niinä työpäivinä, joina opetussuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa opetuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Opiskelijalle voidaan 36 §:n 1 momentissa säädettyillä perusteilla antaa kirjallinen varoitus tai opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi. Oppivelvollinen voidaan kuitenkin erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä. Opiskelijalle, joka on täyttänyt 18 vuotta, opetetaan hänen valintansa mukaisesti joko uskontoa tai elämäntutkimustietoa.

48 b §

Järjestäminen ja laajuus

Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Tässä pykälässä säädettyyn perusopetukseen voi osallistua sen jälkeen, kun 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusopetuksen suorittaminen päättyy. Aikuisten perusopetukseen sovelletaan, mitä 2 §:ssä, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 9 §:n 1 momentissa, 10, 12–15, 18 a–22 ja 29 §:ssä, 30 §:n 1 momentissa sekä 35, 37, 38 ja 40–42, 42 a–42 d, 43 ja 44 §:ssä säädetään. Opetus, oppikirjat ja muu oppimateriaali, työvälineet ja työaineet ovat opiskelijalle maksuttomia. Opetuksessa, joka on kunnan tai kuntayhtymän päätöksen taikka 7 §:ssä tarkoitettuun lupaan sisältyvän määräyksen perusteella järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti, opiskelijalla on oikeus maksuttomaan asumiseen sekä riittävään päivittäiseen maksuttomaan ruokailuun. Päätoimisissa opinnoissa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan niinä työpäivinä, joina opetussuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa opetuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Opiskelijalle voidaan 36 §:n 1 momentissa säädettyillä perusteilla antaa kirjallinen varoitus tai opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi. Oppivelvollinen voidaan kuitenkin erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä. Opiskelijalle, joka on täyttänyt 18 vuotta, opetetaan hänen valintansa mukaisesti joko uskontoa tai elämäntutkimustietoa.

48 b §

Järjestäminen ja laajuus

Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2025.

Sen 4, 9, 20 i §, 26 a, 27 ja 33 § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1.8.2026. Lain 20 d–f §:iä sovelletaan perusopetuslain 20 i §:n mukaisesta opetuksesta päättämiseen 1 päivästä lokakuuta 2025. Lain 20 g §:n 4 momenttia sovelletaan vasta 1.8.2026 alkaen.

Ennen 1.8.2025 tehty päätös erityisestä tuesta, tehostetun tuen oppimissuunnitelma ja erityisen tuen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma tulee tarkistaa tämän lain 4 a luvun mukaiseksi 31.7.2026 mennessä.

Laki

oppivelvollisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
muutetaan oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentti, 3 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Oppivelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Oppivelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Jos perusopetuslaissa tarkoitetulle perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta 2 momentissa säädettyä aikaisemmin (*pidennetty oppivelvollisuus*).

Jos lapsi vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi ilmeisesti tarvitsee lisää aikaa esi- ja perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, lapsen esiopetuksen alkamista varhennetaan ja hänen oppivelvollisuutensa alkaa vuotta 2 momentissa säädettyä aikaisemmin (varhennettu oppivelvollisuus). Varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen järjestäjä päättää varhennetusta oppivelvollisuudesta ennen perusopetuksen alkamista. Jos lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa, varhennetusta oppivelvollisuudesta päättää lapsen asuinkunta.

3 §

3 §

Oppivelvollisuuden suorittaminen

Oppivelvollisuuden suorittaminen

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamisvuonna perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuun esiopetukseen.

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamisvuonna perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuun esiopetukseen.

24 §

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Pidennettyä oppivelvollisuutta, 7 §:ssä tarkoitettua oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämistä tai 15 §:ssä tarkoitettua opiskelupaikan osoittamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Koulutuksen järjestäjä ei saa vaatia oikaisua 15 §:ssä tarkoitettuun päätökseen. Muutoin oikaisuvaatimusmenettelyssä sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Edellä tarkoitettu valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Aluehallintoviraston opiskelupaikan osoittamista koskevassa asiassa oikaisuvaatimuksen perusteella antama päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, ellei hallinto-oikeus toisin määrää. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu *pidennettyä* oppivelvollisuutta tai 7 §:ssä tarkoitettua oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämistä koskeva valitus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Varhennettua oppivelvollisuutta, 7 §:ssä tarkoitettua oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämistä tai 15 §:ssä tarkoitettua opiskelupaikan osoittamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Koulutuksen järjestäjä ei saa vaatia oikaisua 15 §:ssä tarkoitettuun päätökseen. Muutoin oikaisuvaatimusmenettelyssä sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Edellä tarkoitettu valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Aluehallintoviraston opiskelupaikan osoittamista koskevassa asiassa oikaisuvaatimuksen perusteella antama päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, ellei hallinto-oikeus toisin määrää. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu *varhennettua* oppivelvollisuutta tai 7 §:ssä tarkoitettua oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämistä koskeva valitus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026. Sen 2 §:ä sovelletaan kuitenkin varhennettua oppivelvollisuutta koskevan hallintopäätöksen tekemiseen 1 päivästä lokakuuta 2025.

Ennen 1.10.2025 tehty päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tulee tarkistaa tämän lain 2 §:n mukaiseksi varhennettua oppivelvollisuutta tai perusopetuslain (628/1998) 20

Voimassa oleva laki

Ehdotus

i §:n mukaista opetusta koskevaksi päätökseksi 31.7.2026 mennessä.

3.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 2 §:n 3 a ja 4 kohta, 5 §:n 1 momentin 3 kohta, 29 §:n 1 momentin taulukko ja 2 momentti ja 50 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä on 2 §:n 3 a kohta laissa 1486/2016, 2 §:n 4 kohta laissa 1220/2020, 5 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1114/2021, 29 §:n 1 momentti laissa 1126/2022 ja 2 momentti laissa 1128/2022 ja 50 §:n 3 momentti laissa 1049/2023 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltaminen eräissä tapauksissa

Soveltaminen eräissä tapauksissa

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, tässä laissa säädetään rahoituksesta:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, tässä laissa säädetään rahoituksesta:

3 a) perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitetun *pidennetyn* oppivelvollisuuden piirissä olevien niiden oppilaiden esiopetukseen, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna;

3 a) *niiden* perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitetun *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden esiopetukseen, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna;

4) oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa ja *perusopetuslain 26 a §:n 2 momentissa* tarkoitettujen *pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien vaikeimmin kehitysvammaisten ja muiden pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden esi- ja perusopetuksesta aiheutuviin lisäkustannuksiin;*

4) oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa *tarkoitettujen varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien, kuusi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetuksesta sekä perusopetuslain 20 i §:n 1 tai 2 momentin mukaisesta opetuksesta aiheutuviin lisäkustannuksiin;*

5 §

5 §

Rahoituksen laskentaperuste

Rahoitus käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy:

3) perusopetuksen järjestäjän järjestämässä tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuna *pidennety*n oppivelvollisuuden piirissä olevien viisivuotiaiden oppilaiden esiopetuksessa, ulkomailla järjestettävässä opetuksessa, oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun *pidennetty*n oppivelvollisuuteen perustuvassa *opetuksessa*, koulukotiopetuksessa, sisäoppilaitosmuotoisesti järjestetyssä perusopetuksessa, perusopetuslain 7 §:n mukaiseen järjestämislupaan sisältyvän kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisen vuoden esiopetuksessa, joustavassa perusopetuksessa ja yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan aloittamisessa oppilasmäärän ja oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella, perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitettussa perusopetuksessa kurssimäärän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa läsnäolokuukausien määrän ja läsnäolokuukautta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella;

29 §

Esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat

Edellä 2 §:n 2 momentin 2, 3 a, 3 b, 4, 5 ja 9 kohdassa tarkoitettujen toimintojen sekä perusopetuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnat saadaan, kun valtiovarainministeriön kunnan peruspalvelujen val-

Rahoituksen laskentaperuste

Rahoitus käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy:

3) perusopetuksen järjestäjän järjestämässä tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuna *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä olevien viisivuotiaiden oppilaiden esiopetuksessa, ulkomailla järjestettävässä opetuksessa, oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun varhennettuun oppivelvollisuuteen perustuvassa *6-vuotiaiden esiopetuksessa*, perusopetuslain 20 §:n 1 tai 2 momentin mukaisessa opetuksessa, koulukotiopetuksessa, sisäoppilaitosmuotoisesti järjestetyssä perusopetuksessa, perusopetuslain 7 §:n mukaiseen järjestämislupaan sisältyvän kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisen vuoden esiopetuksessa, joustavassa perusopetuksessa ja yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan aloittamisessa oppilasmäärän ja oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella, perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitettussa perusopetuksessa kurssimäärän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa läsnäolokuukausien määrän ja läsnäolokuukautta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella;

29 §

Esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat

Edellä 2 §:n 2 momentin 2, 3 a, 3 b, 4, 5 ja 9 kohdassa tarkoitettujen toimintojen sekä perusopetuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnat saadaan, kun valtiovarainministeriön kunnan peruspalvelujen val-

Voimassa oleva laki

tionosuudesta annetun lain 35 §:n mukaisesti päättämän kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja saatu erotus kerrotaan seuraavilla kertoimilla:

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus 1,22

Pidennetty oppivelvollisuus, viisivuotiaille järjestettävä esiopetus 1,41

Pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus, vaikeimmin kehitysvammaiset 4,76

Pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus, muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset 2,97

Sisäoppilaitoslisä 0,46

Koulukotikorotus 1,86

Ulkomailla järjestettävä perusopetuslain mukainen opetus 1,23

Perusopetukseen valmistava opetus 0,186

Perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitettu muu kuin mainitun pykälän 2 momentissa säädetty perusopetus 0,046

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnan lisäksi koulutuksen järjestäjä saa *pidennettyä oppivelvollisuutta* vastaavan lisärahoituksen niistä oppilaista, jotka ovat olleet *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä perusopetuksen oppimäärää suorittaessaan ja perusopetuksen päättyessä. *Tämä ei kuitenkaan koske vaikeimmin kehitysvammaisia pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita.*

50 §

Ehdotus

tionosuudesta annetun lain 35 §:n mukaisesti päättämän kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja saatu erotus kerrotaan seuraavilla kertoimilla:

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus 1,22

Oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentin mukaiset 5- ja 6-vuotiaat varhennetun oppivelvollisuuden oppilaat 2,6

Perusopetuslain 20 i §:n 2 momentin mukaan opiskelevat 1–9 vuosiluokan oppilaat 4,76

Perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaan opiskelevat 1–9 vuosiluokan oppilaat 2,75

Sisäoppilaitoslisä 0,46

Koulukotikorotus 1,86

Ulkomailla järjestettävä perusopetuslain mukainen opetus 1,23

Perusopetukseen valmistava opetus 0,186

Perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitettu muu kuin mainitun pykälän 2 momentissa säädetty perusopetus 0,046

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnan lisäksi koulutuksen järjestäjä saa *perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaista opetusta* vastaavan lisärahoituksen niistä oppilaista, jotka ovat olleet *perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaisen opetuksen* piirissä perusopetuksen oppimäärää suorittaessaan ja perusopetuksen päättyessä.

50 §

Rahoituksen myöntäminen ja tarkistaminen

Voimassa oleva laki

Rahoituksen myöntäminen ja tarkistaminen

Edellä 2 momentissa säädetystä poiketen opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa perusopetuksen järjestäjien järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituksen sekä siihen liittyvän *pidennetyt oppivelvollisuuden* lisärahoituksen ja sisäoppilaitoslisän varainhoitovuotta edeltäneen vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen opiskelijamäärän mukaisesti varainhoitovuoden loppuun mennessä.

Ehdotus

Edellä 2 momentissa säädetystä poiketen opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa perusopetuksen järjestäjien järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituksen sekä siihen liittyvän *perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaisen* lisärahoituksen ja sisäoppilaitoslisän varainhoitovuotta edeltäneen vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen opiskelijamäärän mukaisesti varainhoitovuoden loppuun mennessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

4.

Laki

kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 2 §:n 2 momentti, 23 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohta, 24 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 34 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 momentti ja 38 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 34 §:n 1 momentti laissa 701/2022 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *pidennettyyn* oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen sekä sisäoppilaitosmuodossa ja koulukodissa järjestettävän opetuksen käyttökustannuksiin ikäluokkaan perustuvan valtionosuuden lisäksi myönnettävästä rahoituksesta.

23 §

Kustannustenjaon tarkistus

Edellä 6–12 §:ssä tarkoitettujen laskennallisten kustannusten perusteena olevat perushinnat tarkistetaan valtakunnallisesti yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi tarkistetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 11 ja 29 §:n mukainen:

2) rahoitus perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuun *pidennetyn* oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen;

4) lisärahoitus *perusopetuslain* 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun *pidennetyn* oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden *esi- ja perusopetukseen*;

24 §

Ehdotus

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *varhennettuun* oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen, *perusopetuslain* 20 i §:ssä tarkoitetun *opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite*, sekä sisäoppilaitosmuodossa ja koulukodissa järjestettävän opetuksen käyttökustannuksiin ikäluokkaan perustuvan valtionosuuden lisäksi myönnettävästä rahoituksesta.

23 §

Kustannustenjaon tarkistus

Edellä 6–12 §:ssä tarkoitettujen laskennallisten kustannusten perusteena olevat perushinnat tarkistetaan valtakunnallisesti yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi tarkistetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 11 ja 29 §:n mukainen:

2) rahoitus perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuun *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen;

4) lisärahoitus *oppivelvollisuuslain* 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä olevien, *kuusi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen sekä lisärahoitus perusopetuslain* 20 i §:ssä tarkoitetun *opetuksen järjestämiseen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite*;

24 §

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Edellä 23 §:ssä tarkoitettussa kustannustenjaon tarkistuksessa otetaan huomioon kuntien, kuntayhtymien sekä muiden opetuksen järjestäjien 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuuden perusteena olevien valtionosuustehtävien käyttökustannukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella rahoitettavien tehtävien järjestämisestä aiheutuvat käyttökustannukset, jotka aiheutuvat:

Edellä 23 §:ssä tarkoitettussa kustannustenjaon tarkistuksessa otetaan huomioon kuntien, kuntayhtymien sekä muiden opetuksen järjestäjien 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuuden perusteena olevien valtionosuustehtävien käyttökustannukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella rahoitettavien tehtävien järjestämisestä aiheutuvat käyttökustannukset, jotka aiheutuvat:

2) perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettusta *pidennety*n oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen järjestämisestä;

2) perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettusta *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden *esiopetukseen* järjestämisestä;

4) oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua *pidennety*n oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden *esi- ja perusopetuksen* järjestämisestä;

4) oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua *varhennetun* oppivelvollisuuden piirissä olevien, *kuusi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetuksen* järjestämisestä *sekä perusopetuslain 20 i §:ssä tarkoitettun opetuksen järjestämisestä oppilaille, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, järjestämisestä;*

34 §

34 §

Kotikuntakorvauksen maksuvelvollisuus

Kotikuntakorvauksen maksuvelvollisuus

Jos esiopetusta ja perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua perusopetusta järjestää varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden joulukuun 15 päivänä muu kuin oppilaan kotikunta, oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan asianomaiselle kunnalle tai muulle 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulle opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen siten kuin 35–38 §:ssä säädetään. Kunta ei ole velvollinen suorittamaan kotikuntakorvausta alle 6-vuotiaasta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua *pidennetty*ä oppivelvollisuutta suorittavasta oppilaasta.

Jos esiopetusta ja perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua perusopetusta järjestää varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden joulukuun 15 päivänä muu kuin oppilaan kotikunta, oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan asianomaiselle kunnalle tai muulle 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulle opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen siten kuin 35–38 §:ssä säädetään. Kunta ei ole velvollinen suorittamaan kotikuntakorvausta alle 6-vuotiaasta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua *varhennetty*ä oppivelvollisuutta suorittavasta oppilaasta.

35 §

Kotikuntakorvauksen määräytyminen

Toteutuneet kustannukset määräytyvät 24 §:n mukaisesti vähennettyinä kuitenkin kustannuksilla, jotka aiheutuvat erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan perusopetuslain 4 a §:ssä tarkoitetun opetuksen tuesta sekä pidennetyn oppivelvollisuuden opetuksesta siltä osin kuin ne ylittävät toteutuneen kotikuntakorvauksen tason.

38 §

Erikoissairaanhoidossa olevan, koulukotiopetuksen tai lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan korvaus

Perusopetuslain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettua esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta hoidon aikana, on velvollinen maksamaan oppilaasta sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnalle korvauksen, joka lasketaan kertomalla opetuksesta opetuspäivää kohden aiheutuva keskimääräinen todellinen vuosikustannus niiden päivien määrällä, jolloin sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta järjestää oppilaalle opetusta. Perusopetuslain 4 a §:n 3 momentissa tarkoitettua tukea saavan oppilaan kotikunta on velvollinen maksamaan tukitoimenpiteistä aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen tukea tarjoavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnalle.

35 §

Kotikuntakorvauksen määräytyminen

Toteutuneet kustannukset määräytyvät 24 §:n mukaisesti vähennettyinä kuitenkin kustannuksilla, jotka aiheutuvat erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan tai konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua saavan oppilaan perusopetuslain 4 a §:ssä tarkoitetun opetuksen tuesta, oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentin mukaisesta varhennetun oppivelvollisuuden opetuksesta sekä perusopetuslain 20 i §:n mukaisen opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, siltä osin kuin ne ylittävät toteutuneen kotikuntakorvauksen tason.

38 §

Erikoissairaanhoidossa olevan, konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua saavan, koulukotiopetuksen tai lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan korvaus

Perusopetuslain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettua esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta tai kotikunnattoman oppilaan asuinkunta hoidon aikana, on velvollinen maksamaan oppilaasta sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnalle korvauksen, joka lasketaan kertomalla opetuksesta opetuspäivää kohden aiheutuva keskimääräinen todellinen vuosikustannus niiden päivien määrällä, jolloin sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta järjestää oppilaalle opetusta. Perusopetuslain 4 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua tukea saavan oppilaan kotikunta tai kotikunnattoman oppilaan asuinkunta on velvollinen maksamaan tukitoimenpiteistä aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen tukea tarjoavan sairaalan tai

muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026. Sen 35 ja 38 § tulevat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä elokuuta 2025.

Lain 23 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohdassa mainitun rahoituksen lisäksi kustannusten- jaon tarkistuksissa tarkistetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden esi- ja perusopetuksen rahoitus.

Lain 24 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohdassa mainittujen kustannusten lisäksi kustannusten- jaon tarkistuksissa otetaan huomioon tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitetusta pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien, viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna täyttävien oppilaiden esiopetukseen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset siltä osin kuin niitä sisältyy tarkistettaviin kustannuksiin.

Sen lisäksi mitä lain 34 §:n 1 momentissa säädetään, kunta ei ole tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti velvollinen suorittamaan kotikuntakorvausta alle 6-vuotiaasta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua pidennettyä oppivelvollisuutta suorittavasta oppilaasta.

Sen lisäksi, mitä lain 35 §:n 2 momentissa säädetään kotikuntakorvauksen määräytymisestä, toteutuneista kustannuksista vähennetään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisesti pidennetyn oppivelvollisuuden opetuksesta aiheutuneet kustannukset siltä osin kuin niitä sisältyy aiheutuneisiin kustannuksiin.

5.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 13 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta sellaisena kuin ne ovat laissa (1243/2020) seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Osittainen hoitoraha

Osittainen hoitoraha

Suomessa tosiasiallisesti asuvalla lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa:

Suomessa tosiasiallisesti asuvalla lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa:

2) lapsen perusopetuksen aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin oppivelvollisena esiopetukseen;

2) lapsen perusopetuksen aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin *oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentin mukaisesti* oppivelvollisena esiopetukseen;

3) lapsen perusopetuksen kolmannen lukuvuoden ajalta, jos lapsi kuuluu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin.

3) lapsen perusopetuksen kolmannen lukuvuoden ajalta, jos lapsi kuuluu *perusopetuslain (628/1998) 20 i §:ssä* tarkoitetun opetuksen piiriin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

6.

Laki

työsopimuslain 4 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 4 luvun 4 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa (1237/2020) seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Osittainen hoitovapaa

Osittainen hoitovapaa

Työntekijä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähintään kuusi kuukautta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa tai muun hänen taloudestaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun perusopetuksessa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy. Jos lapsi kuuluu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *pidennety*n oppivelvollisuuden piiriin, osittaista hoitovapaata voi kuitenkin saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi päättyy. Erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissaira-an lapsen vanhempi voi saada osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat saavat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti. Työntekijän on tehtävä työnantajalle esitys osittaisesta hoitovapaasta viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Työntekijä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähintään kuusi kuukautta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa tai muun hänen taloudestaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun perusopetuksessa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy. Jos lapsi kuuluu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *varhennetun* oppivelvollisuuden piiriin *tai perusopetuslain (628/1998) 20 i §:ssä tarkoitetun opetuksen piiriin*, osittaista hoitovapaata voi kuitenkin saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi päättyy. Erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissaira-an lapsen vanhempi voi saada osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat saavat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti. Työntekijän on tehtävä työnantajalle esitys osittaisesta hoitovapaasta viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

7.

Laki

merityösopimuslain 5 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan merityösopimuslain (756/2011) 5 luvun 5 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa (1238/2020) seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Osittainen hoitovapaa

Osittainen hoitovapaa

Työntekijä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähintään kuusi kuukautta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa tai muun hänen taloudestaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun perusopetuksessa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy. Jos lapsi kuuluu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *pidennetyn* oppivelvollisuuden piiriin, osittaista hoitovapaata voi kuitenkin saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi päättyy. Erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissaira-an lapsen vanhempi voi saada osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat saavat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaaisesti. Työntekijän on tehtävä työnantajalle esitys osittaisesta hoitovapaasta viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Työntekijä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähintään kuusi kuukautta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa tai muun hänen taloudestaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun perusopetuksessa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy. Jos lapsi kuuluu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun *varhennetun* oppivelvollisuuden piiriin *tai perusopetuslain (628/1998) 20 i §:ssä tarkoitetun opetuksen piiriin*, osittaista hoitovapaata voi kuitenkin saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi päättyy. Erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissaira-an lapsen vanhempi voi saada osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat saavat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti. Työntekijän on tehtävä työnantajalle esitys osittaisesta hoitovapaasta viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

